

Mødet den 9. Marts 1939.

(For lukkede Døre).

Fraværende: Esther Aggebo, V. Jaquet og Chr. Nielsen.

1. (J. Nr. 993 – 1938). Licitation over Tømrerarbejdet ved Opførelse af **Aldersrenteboligerne**, Ald. C. og E.

Udvalget indstiller at overdrage Arbejdet til Hustømrernes A/S for 46500 Kr.

J. R. F a n g e r gjorde opmærksom paa, at dette Bygningsarbejde egentlig ikke var vedtaget i Byraadet. Man havde vedtaget at opføre Afd. A. og B., og senere skulde der saa komme Forslag om at bygge videre. Men det var ikke kommet, saa Formen var ikke rigtig, selv om Taleren ikke vilde protestere mod Byggeriet.

Borgmesteren svarede, at Byraadet havde vedtaget at opføre 300 Aldersrenteboliger paa Trøjborg, og det betød vel ikke, at der kun skulde bygges 100.

J. R. F a n g e r mente, at det var Meningen, at hver Afdeling skulde vedtages af Byraadet, ellers kunde man lige saa godt have udbudt det hele paa en Gang, Gruppen ønskede næste Gang at faa en Indstilling, før man begyndte at bygge.

Indstillingen vedtoges.

2. (J. Nr. 994 og 995—1938). Licitation over Murerarbejdet ved Opførelse af **Aldersrenteboligerne**, Afd. C. og D.

Udvalget indstiller at overdrage Arbejdet til følgende:

Afd. C.: Murermester Ejnar Mikkelsen for 64000 Kr.

Afd. D.: Murerm. Niels Jespersen og Michael Sørensen for 86133 Kr.

J. R. Fanger spurgte, hvor Pengene skulde tages fra.

Borgmesteren svarede, at Udgiften foreløbig skulde afholdes af Kassebeholdningen, saa maatte der senere optages Kreditforeningslaan eller maaske Laan af Pensionsmidler.

Indstillingen vedtoges.

3. (J. Nr. 761—1938). Undervisningsministeriets Godkendelse af **Besættelse af Lærerembeder** (Side 270).

Toges til Efterretning.

4. (J. Nr. 990—1938). Indstilling fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse om Bemyndigelse til at afslutte **Køb af Arealer** i Viby og Aaby.

Fra Markudvalget forelaa følgende Skrivelse:

FORSLAG

til

Erhvervelse af Kolonihavearealer m. v.

»I Henhold til tidligere given Bemyndigelse har Markudvalget foretaget en Undersøgelse af de foreliggende Muligheder for at erhverve disponibel Landbrugsjord til Brug fortrinsvis til Kolonihaver og Gartneriarealer, idet der dog er taget Hensyn til fremtidige kommunale Interesser efter en hel eller delvis Indlemmelse af Omegnskommunerne.

Paa medfølgende Generalstabskort er med Farver og Numrene I til VII markeret de Arealer, man anser det for mest hensigtsmæssigt at sikre sig:

Nr. I Viby Mosegaard.

- II Del af Nordbygaard.
- III Gdr. Karl Jacobsen, Engareal.
- IV Resten af Aaby Vestergaard.
- V Hasle Nygaard.
- VI Hasle Gammelgaard.
- VII Hasle Trillegaard.

Heraf foreligger der skriftlige Tibud paa Nr. I til IV gennem Ejendomsmægler Rasmussen, og paa Nr. V gennem M. Eriksen, medens Hr. Rasmussen i Øjeblikket fører fortsatte Forhandlinger for at skaffe rimelige Tilbud frem paa Nr. VI og VII.

Et VIII Emne er drøftet: Vesterenggaard, og Forholdene er undersøgt af Hr. Rasmussen, men Udvalget ønsker ikke nu at drage dette ind i Drøftelsen, da Hr. Hedegaard stadig holder sin Ejendom i en altfor høj Pris (ca. 380000). Det bemærkes dog, at Hr. Rasmussen mener det muligt senere, ved Hjælp af en Byttehandel med en fremmed Ejendom at faa Vestereng indenfor den Pris, Kommunen maatte være interesseret i, nemlig 2200 à 2400 Kr. pr. Td. L.

»Idet man angaaende de enkelte Ejendomes Forhold skal henvise til medfølgende Oversigt og de fremlagte Tilbud, skal man bemærke, at man betragter Tilbud IV paa Aaby Vestergaard og Tilbud V paa Hasle Nygaard — som billige, Tilbud I paa Viby Mosegaard og Tilbud II paa Del af Nordbygaard — som

ret rimelige, medens Tilbud III er temmelig højt.

Efter Markudvalgets Orientering vil det formentlig være muligt at trykke Tilbudene I, II og III lidt, medens der næppe er Mulighed for yderligere Afslag for IV og V.

Under Hensyn hertil har Udvalget i de fremsendte Specifikationer antydnet den højeste Grænse, man vil anbefale et Køb til.

Man tillader sig at foreslaa, at Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse efter fornøden Gennemgang af Tilbudene søger Tilladelse til at erhverve Nr. I, II og IV, V, samt eventuelt III paa de som Maksimumsværdi ansatte Summer.

Man skal henstille, om det ikke, af Hensyn til de løbende Forhandlinger, vilde være mest hensigtsmæssigt, at Ejendomsmæglerne lægger Navn til Købene foreløbig.

Af Hensyn til Vanskelighederne ved at holde Sagen hemmelig, henstiller man samtidig, at Afgørelsen fremmes snarest belejligt.«

Fra Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse forelaa følgende Indstilling:

»Fremsendes til Byraadet med Indstilling om, at Udvalget bemyndiges til at afslutte Køb af Viby Mosegaard og Aaby Vestergaard paa det foreliggende Grundlag, idet Købet af de øvrige Jordarealer ikke foreløbig søges fremmet. løvrigt henvises til Stadsingeniørens Redegørelse i Skrivelser af 30. Januar og 4. Marts 1939.«

Borgmesteren henviste til Skrivelsen fra Markudvalget, som henstillede, at der fremskaffes Jord til Kolonihaver, da der ikke var meget tilbage hertil i den sydlige Bydel, og man fandt

de 2 nævnte Gaarde bedst egnede dertil. Viby Mosegaard var paa ca. 75 T. L. hvoraf en stor Del var Mosejord, og da man manglede Plads til det Fyld, der skulde afgraves ved Skanderborgvej, kunde det anbringes her, hvorefter den Del af Arealet maaske kunde udlægges til Sportspladser og det øvrige til Kolonihaver. Der var dog ca. 2½ km dertil, men ved at lave en Tunnel under Banen kunde Vejen forkortes til ca. 1½ km. Jorden i Aaby laa egentlig mere bekvemt, efter at Ringgadebroen var bygget, men der var ikke Jord nok, og hvis en Del af Arealet blev udlagt til Fabrikker, kunde der blive ca. 800 Haver. Taleren havde ikke villet modsætte sig Tanken om Købet, da der ikke skulde saa store Udbetalinger til, og fordi man maaske derved kunde faa frilagt nogle Sportspladser inde i selve Byen. En Pris paa 2700 Kr. pr. T. L. for Engjord var meget høj, og det maatte der forhandles nærmere om; Jorden i Aaby var billigere, idet der forlangtes 2000 Kr. pr. T. L. for det højere liggende Areal og 1000 Kr. for Engjorden. Arealerne omfattede tilsammen godt 100 T. L.

H. P. J e n s e n henstillede, at Sagen ikke omtales, før Købet er i Orden, saa der ikke fra anden Side gribes forstyrrende ind.

Borgmesteren mente, at det allerede var bekendt, og der forelaa jo fast Tilbud paa Jorden; men der var næppe Grund til at offentliggøre det mere end højst nødvendigt.

Vald. K l o s t e r spurgte, om det var forbudt at meddele Pressen noget.

Borgmesteren: Naturligvis er det forbudt!

Hans Madsen syntes, man burde have en Ordning paa dette Forhold, for det var hen i Vejret, at man Gang paa Gang kunde læse i

Aviserne, hvad der skal vedtages i Byraadet. Der havde før været Tale om, at d'Herrer Stecher Christensen og Fanger kunde drøfte Sagen og forsøge at finde en Ordning, eller man kunde henvise Spørgsmaalet til et eller andet Udvalg.

Stecher Christensen troede, det var haabløst at vilde forhindre Aviserne i at give disse Meddelelser; derimod kunde man forbyde Byens Embedsmænd at meddele noget til Pressen om, hvad der skal ske i Udvalgene.

Thomas Christensen spurgte, om det ikke var Budgetudvalget, der havde givet Pressen Meddelelse om Tilskudet til Kirken.

Stecher Christensen svarede, at Journalisterne havde Adgang til at se Sagerne Dagen før Byraadsmødet, og derfra kunde de faa disse Oplysninger.

Vald. Kloster troede heller ikke, det blev let at forhindre; men Byraadsmedlemmerne skulde i hvert Fald være loyale overfor hinanden, naar der var vedtaget noget.

Hans Madsen henstillede, at Pressen først faar Adgang til at se Sagerne samme Dag, som Byraadsmødet skal være.

H. P. Jensen havde ofte ærgret sig over, at en Sag blev omtalt i Bladene, før den kom i Byraadsmødet, og at Bladene søgte at provokere en Stemning for eller imod, saa Byraadsmedlemmerne ikke var frit stillet overfor Sagen. Derfor burde Udvalget heller ikke give Pressen Meddelelse om, hvad de agter at foreslaa i Byraadet.

Borgmesteren bemærkede, at dette Forhold havde været drøftet i 20 Aar og kunde drøftes videre. Naar et Udvalg var enig om en Sag, skete det vel ikke saa meget ved at med-

dele det, og nogle af Udvalgenes Sager kom slet ikke til Byraadet. Man burde indenfor Udvalgene blive enige om en Fremgangsmaade og saa være loyale overfor hinanden, og Sager for lukkede Døre burde i hvert Fald være absolut hemmelige. Taleren havde ikke noget imod, at det overlades til Stecher Christensen og Fanger at granske over Forholdet, og maaske var det rigtigt at faa en fast Bestemmelse om, hvad Embedsmændene har Kompetence til at meddele Offentligheden, og deres personlige Mening om Tingene maatte de saa tie stille med.

Indstillingen vedtoges.

5. (J. Nr. 884—1938). Andragende fra Aarhus Lærerforenings Udvalg for Svagbørnskolonien om Fornyelse af Biografbevilling for »**Kosmorama**«.

Udvalget anbefaler Fornyelse af den ansøgte Bevilling, men mener ikke, at der er nogen Anledning til, at der fremdeles ydes en aarlig Afgift til Enkefru Mathilde Johansen.

I. C. Sørensen spurgte, om Fru Johansen trængte mindre til Pengene end tidligere, siden man vilde bort derfra.

Johs. Riber havde ikke været til Stede i Gruppens Møde og havde ikke haft Lejlighed til at give Oplysning herom. Men ifølge Biografloven havde hun ingen som helst Ret til at faa Pengene.

I. C. Sørensen mente, at Rettigheder, som var knyttet til tidligere Bestemmelser, plejede at respekteres uden Hensyn til nye Lovbestemmelser.

K. Moustén oplyste, at Fru Johansen aldrig havde haft Ret til noget, idet hun var skilt fra Manden, da han døde, og Udvalget havde aldrig anbefalet det.

Johs. Rib er gjorde opmærksom paa, at hvis hun havde Ret til noget, vilde hun ifølge den nye Biograflov blive tillagt en Pension.

Udvalgets Erklæring tiltraadtes.

6. (J. Nr. 760 og 834—1938). Andragender fra A/S Aarhus Rutebilstation og Aarhus Taxa om Koncession paa **Turistrundfart** i Aarhus.

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget kan anbefale, at der gives A/S Rutebilstationen Koncession paa en Rundfartsrute i Aarhus for 5 Aar paa følgende Vilkaar:

1. at Køreplan og Takster approberes af Brolægningsudvalget,
2. at man til enhver Tid kan ændre Rutens Kørsel i Kommunens Gader,
3. at man ikke paatager sig noget Ansvar, hvis Kommunens Gader og Veje maa spærres paa Grund af offentlige Arbejder eller andre Grunde eller for Ulykkestilfælde foraarsaget ved Mangler ved Kommunens Gader og Veje m. m.«

Budgetudvalget tiltræder Brolægningsudvalgets Indstilling, dog at det henstilles til Byraadets Afgørelse, hvem af de to Ansøgere Koncessionen skal gives til.

Borgmesteren bemærkede, at A/S Rutebilstationen mest var Folk udefra, hvorimod Taxa var en indenbys Sammenslutning, og det var maaske rigtigst at tage Hensyn dertil, selv om Taxas Andragende var kommet sidst. Det blev næppe nogen særlig stor Forretning.

I. C. Sørensen erklærede, at Gruppen havde mest Sympati for Taxa, idet det vilde være et naturligt Supplement til deres Virksomhed, og skulde der være for mange til en enkelt Turist-

bil, vilde de kunne supplere det med enkelte Droskebiler, saa de kunde nok gennemføre det.

Stecher Christensen meddelte, at Fler-tallet ogsaa foreslog Taxa.

Indstillingen vedtoges saaledes, at Konces-sionen gives til Taxa.

7. (J. Nr. 910—1938). Andragender om en ledig **Droskeholdeplads.**

Fra Brolægningsudvalget forelaa følgende Indstilling:

1. Vognmand Folmer Christensen.
2. — Marius E. Sinding.
3. — N. K. Godhardt Mogensen.

Indstillingen tiltraadtes, idet Nr. 1 særlig anbefalede.

8. (J. Nr. 227—1938). Indstilling fra Budgetudvalget om Bevilling af 5000 Kr. til Afholdelse af en **Kunstudstilling** i Aarhushallen i Juni d. A.

Borgmesteren erindrede om, at man i Fjor ydede en Garanti sammen med Aarhushallen, men i Aar havde Hallen givet et betydeligt Tilskud ved at nedsætte Lejen. Det vilde være af Interesse at faa en fast aarlig Kunstudstilling, og derfor burde man vel støtte dem i deres Bestræbelser herfor.

I. C. Sørensen var principielt Tilhænger af en saadan jydsk Kunstudstilling; men Tids-punktet var uheldigt valgt, da man ikke let fik Folk til at gaa paa Udstilling om Sommeren; den burde henlægges til Tiden omkring Paaske og falde sammen med de københavnske Foraarsudstillinger.

Borgmesteren svarede, at det kunde overvejes til næste Aar. Formanden for Udstillingen, Maleren Toft Andersen, havde vist ikke det helt rigtige Greb paa Tingene, og den øko-

nomiske Side var i Aar overdraget til Direktøren for Hallen.

J. R. F a n g e r havde i Udvalget taget Forbehold, men det bortfaldt selvfølgelig, naar Gruppen tiltraadte Forslaget.

Indstillingen vedtoges.

9. (J. Nr. 25¹⁵—1938). Andragende fra Interessantskabet »Bocken«, Guldsmegade 1, om Fornyelse af **Beværterbevilling**.

Anbefalet af Bevillingsnævnet.

Anbefaledes.

10. (J. Nr. 862—1938). Indstilling om **fast Ansættelse** af Ingeniør Heiede ved Havnen.

Lønudvalget indstiller, at Ingeniør P. Heide fra 1. April d. A. at regne fast ansættes i 3. Lønklasse med Lønanciennitet fra 1. April 1933 og saaledes, at han efterbetaler Bidrag for 2 Aars Prøvetid.

Indstillingen vedtoges.

11. (J. Nr. 879—1938). Fastsættelse af **Skattedirektør** Hindbys og Kontorchef Richters Løn.

Lønudvalget indstiller, at der gives Skattedirektøren Lønanciennitet i 1. Lønklasse fra 1. April 1933, og at der gives Kontorchefen Lønanciennitet i 2. Lønklasse fra Oprykningdagen 1. April 1939.

Indstillingen vedtoges.

12. (J. Nr. 29¹²—1938). Andragende fra Arbejdsmand ved Kirkegaardene L. C. Andersen om Afsked med **Pension**.

Bevilgedes. Pensionen fastsattes til 900 Kr. aarlig fra 1. Januar 1939.

13. (J. Nr. 29¹¹—1938). Andragende fra Rengøringsmand J. S. Nielsen om Afsked med **Pension**.

Bevilgedes. Pensionen fastsattes til 1925 Kr. fra 1. Maj 1939.

14. (J. Nr. 975—1938). Andragende fra Skolebetjent ved Marselisborg Skole I. P. Scheiby om Forhøjelse af **Pensionsalder**.

Lønudvalget indstiller, at Andragerens Pensionsalder forøges med ca. Halvdelen af den Tjenestetid, han havde ved Marselisborg Skole, før Kommunen overtog denne, saaledes at hans Pensionsalder regnes fra $\frac{1}{4}$ 1918.

Indstillingen vedtoges.

15. (J. Nr. 803—1938). Andragende fra fhv. Kontorassistent A. Husted om Tillæg til hans **Pension**.

Lønudvalget anbefaler, at der for Regnskabsaaret 1939—40 ydes Andrageren en **Understøttelse** paa 500 Kr. uden Dyrtidstillæg.

Indstillingen vedtoges.

16. (J. Nr. 214—1938). Andragende fra fhv. Arbejdsmand ved Kirkegaardene A. Thomasen om **Understøttelse**.

Lønudvalget indstiller, at der fra 1. April 1939 ydes ham en aarlig Understøttelse paa 150 Kr. uden Dyrtidstillæg.

Indstillingen vedtoges.

17. (J. Nr. 973—1938). Andragende fra Enke Vilh. Thomsen om **Understøttelse**.

Lønudvalget indstiller, at der for Aaret 1939—40 ydes hende 300 Kr. uden Dyrtidstillæg.

Indstillingen vedtoges.

18. (J. Nr. 974—1938). Andragende fra Enke Kirsten Pedersen om **Understøttelse**.

Lønudvalget indstiller, at der for Aaret 1939—40 ydes hende 100 Kr. uden Dyrtidstillæg.

Indstillingen vedtoges.

19. (J. Nr. 976—1938). Andragende fra Enke Dagmar Lyngø om **Understøttelse**.

Lønudvalget indstiller, at der for Aaret 1939—40 ydes hende 300 Kr. uden Dyrtidstillæg.

Indstillingen vedtoges.

20. (J. Nr. 816—1938). Andragende fra fhv. Rengøringskone ved Tinghuset Jensine Knudsen om **Understøttelse**.

Lønudvalget indstiller, at der for Aaret 1939—40 ydes hende 200 Kr. uden Dyrtidstillæg.

Indstillingen vedtoges.

21. (J. Nr. 887—1938). Andragende fra Gymnastiklærer I. C. Sørensens Enke om **Understøttelse**.

Lønudvalget kan ikke anbefale Andragendet.

Kunde ikke bevilges.

22. (J. Nr. 31⁶—1938). Kontrakt om Levering af **Fjernvarme** til Fredenstov 8 og Aarhushallens Garageanlæg.

Godkendtes.

23. (J. Nr. 25¹⁶—1938). Andragende fra Direktør Rich. Mortensen, Kasino, om Tilladelse til som Bestyrer at drive **Jydsk Væddeløbsbanes** Restauration i Sæsonen.

Anbefalet af Bevillingsnævnet under Forudsætning af Handelsministeriets Dispensation.

Tiltraadtes.

24. (J. Nr. 134 - 1938). Sagen angaaende Prioritering af Ejendommen **Frederiksgade 1**.

Fra Budgetudvalget forelaa følgende Indstilling:

»Udvalget indstiller, at Byraadet godkender, at 2. Prioritet eventuelt optages andetsteds end gennem Hypotekforeningen, idet det iøvrigt forudsættes, at Laanevilkaar i Henhold til Forrentning, Amortisation m. v. svarer til Hypotekforeningsvilkaar, og at Laanegrænsen for Kommunens Restprioritet efter Byraadets Valg fastsættes paa Basis enten af Ejendommens Vurderingssum eller af Anskaffelsessummen behørig dokumenteret.«

B o r g m e s t e r e n meddelte, at der var ført flere Forhandlinger om Sagen. Der havde været visse Vanskeligheder med Prioriteringen, idet der ikke kunde faas saa meget i Hypotekforeningen, at de 3 første Prioriteter kunde dække 80 %. Af den Grund havde Køberne anmodet om Til-ladelse til eventuelt at optage et privat Laan i 2. Prioritet.

Indstillingen vedtoges.

25. (J. Nr. 662—1938). Meddelelse fra Udvalget an-gaaende **Udstillingen 1941**.

Følgende Skrivelse forelaa:

»I Anledning af at Aarhus By i 1941 fejrer 500 Aars Dagen for Opnaaelsen af Byens første Købstadsprivilegier, har Aarhus Byraad beskæf-tiget sig med Tanken om samtidig med dette Jubilæum at søge afholdt en Udstilling.

I Erkendelse af at der formentlig saavel her i Landet som i Udlandet gør sig en vis Træthed gældende over for Udstillinger af al-mindelig Art, har man overvejet Muligheden af at skabe en Udstilling af en noget anden Art end de sædvanlige.

Man er herved kommet ind paa den Tanke ved en Udstilling at give Udtryk for den Ind-sats, der fra dansk Side er gjort ude i Verden, dels af det hjemlige Erhvervsliv, dels af danske Virksomheder og Danskere i Udlandet.

Ved en saaden Udstilling vilde man søge at give baade Danmarks egen Befolkning og ogsaa Udlandet Indblik i, hvad der præsteres af Danske i det fremmede, og samtidig vække Forstaaelse af de Værdier, der herved skabes for Danmark, og af dette Initiativs Betydning for hele det danske Samfund.

Der er næppe Tvivl om, at kun et Faatal af Danmarks Befolkning har et blot nogenlunde fyldestgørende Kendskab til den Indsats, der bliver gjort fra dansk Side, og at en Udstilling, der gav et samlet Billede heraf og i en anskuelig Form viste Danmarks Vej ud til Verden, maatte anses for at være af overordentlig opdragende Betydning, ikke mindst for den opvoksende Ungdom.

En Udstilling af denne Karakter vilde formentlig ogsaa i langt højere Grad end en Udstilling afholdt efter de almindelige Retningslinier vække Udlandets Interesse.

Aarhus Byraad har i denne Anledning henvendt sig til Foreningen Dansk Samvirke, hvis Hovedformaal er at bevare Forbindelsen mellem Danmark og de Danske i Udlandet, og efter at Planen er blevet nærmere drøftet paa et forberedende Møde mellem Repræsentanter for Byraadet og Dansk Samvirkes Bestyrelse, fandt man, at der i denne store Tanke laa saa værdifulde Momenter, at man har ment at burde indkalde til et Møde, hvor Spørgsmaalet kan blive forelagt i en større, kompetent Forsamling.

Underskrevne Borgmester i Aarhus, H. P. Christensen, og Formand for Foreningen Dansk Samvirke, Landsdommer N. V. Boeg, tillader sig derfor at bede Dem komme tilstede ved et Møde, der afholdes i Ingeniørhusets Festsal, Vester Farimagsgade 29, København, Onsdag den 15. Marts Kl. 15³⁰.

Statsministeren har tilsagt sin Nærværelse.

Borgmesteren forelagde Sagen. Der havde været et Par Byraadsmedlemmer i København for at søge at vække Interesse for en Udstilling i Aarhus i 1941. Statsminister Stauning havde

lovet at være med i Arbejdet, og man havde rettet Henvendelse til Dansk Samvirke, som stillede sig velvilligt til Tanken. Man enedes saa om, at der skal afholdes et orienterende Møde i København om Sagen, og der var udsendt Indbydelse til de store Firmaer, Institutioner og Foreninger i hele Landet om at lade sig repræsentere ved Mødet den 15. ds. Taleren ønskede derfor Byraadets Bemyndigelse til, at Repræsentanter for Byraadet rejser til Mødet og drøfter Sagen sammen med de indbudte, og hvis der var Stemning blandt disse for at være med i Udstillingen, vilde der senere blive indkaldt til et Møde i Aarhus, hvor Byens Erhverv og Organisationer vilde blive repræsenteret, og der kunde Spørgsmaalet saa drøftes videre.

Hans Madsen foreslog, at det samlede Budgetudvalg deltager i Mødet.

Borgmesteren havde intet derimod.

E. Winterberg spurgte, om Byraadet nogen Sinde havde vedtaget, at der skal afholdes Udstilling i 1941, eller om dette skulde forstaas som en Vedtagelse deraf.

Borgmesteren svarede, at der ikke var vedtaget noget derom; det skulde kun være en orienterende Forhandling for at vise Stemningen overfor Sagen.

Det vedtoges, at Budgetudvalget deltager i Mødet den 15. Marts.
